

Başvuru Tarihi: 15.04.2021
Kabul Tarihi: 22.06.2021

Araştırma Makalesi / Research Article

Covid-19 Pandemi Sürecinde Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitime Verilmesine Yönelik Bir Çalışma: Ağrı İbrahim Çeçen ve Bitlis Eren Üniversitesinde Bir Araştırma

Nazan GÜNGÖR KARYAĞDI¹

Melik YOLCI²

Öz

Bu çalışmada, Covid-19 kriz sürecinde uzaktan eğitim yoluyla muhasebe dersi alan öğrencilerin gerek uzaktan eğitim sistemine gerekse muhasebe derslerinin uzaktan eğitim sistemiyle yürütülmesine ilişkin bakış açılarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi MYO'nun ve Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO'nun Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümlerinde okuyan öğrencilere konuya yönelik bir anket çalışması uygulanmıştır. Anket sonucunda elde edilen veriler, IBM SPSS 20 paket programında analiz edilmiştir. Çalışmada ulaşılan bulgular, uygun görülen analiz yöntemleriyle yorumlanmaya çalışılmıştır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin muhasebe derslerini uzaktan eğitimle almalarına ilişkin olumsuz bir takım düşüncelerinin olduğu, muhasebe eğitiminde yüz yüze eğitimi tercih ettikleri yönünde sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Uzaktan Eğitim ve Muhasebe

A Study on Accounting Courses through Distance Education during Covid-19 Pandemic Process: A Research at Ağrı İbrahim Çeçen and Bitlis Eren University

Abstract

In this study, it was aimed to evaluate the perspectives of the students who took accounting courses through distance education during the Covid-19 crisis. They were asked about both on the distance education system as a whole and on the lectures of accounting through the distance education system. For this purpose, a survey study was applied to the students of accounting and taxation departments of Vocational School of Ağrı İbrahim Çeçen University and Social Sciences Vocational School of Bitlis Eren University. The data obtained as a result of the survey were analyzed in the IBM SPSS20 package program. Findings obtained in the study were tried to be interpreted with appropriate analysis methods. As a result of the study, students had negative thoughts about taking accounting courses through distance education and preferred face-to-face training in accounting education.

Keywords: Pandemic, Distance Education and Accounting

¹ Öğr. Gör. Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, ngkaryagdi@beu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-3938-4147>

² Dr. Öğr. Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Bölümü, Melikyol.1982@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-5414-7460>

Giriş

Aralık 2019’da Çin’de ortaya çıkan Koronavirüs nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından dünya genelinde pandemi süreci ilan edildi. Covid-19 sürecinden dolayı, ortaya birçok alanda olumsuzluk çıkmış bu da insanların hayatı birçok yönden kısıtlamıştır. Bu olumsuzlukların ve sebebiyet verdiği kısıtlamaların ne kadar süreceği ise halen belirsizdir. Bu belirsizlikler, salgının etkisini gösterdiği sağlık, eğitim, ekonomi, ticaret, sosyal hayat vb. birçok konuda kendini hissettirmiştir. Birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de yaşanan salgından kaynaklı alınan tedbirler başlamış ve halen devam etmektedir. Bu tedbirlerden biri de eğitim konusunda alınan tedbirlerdir. Salgın sürecine bağlı olarak ülkemizde tüm eğitim kademelerinde geleneksel eğitim yerine uzaktan eğitim sistemi kullanılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda, ülkemizde eğitime büyük ölçüde katkı sağlayan üniversitelerde de geleneksel eğitim yerine uzaktan eğitim sistemi kullanımına geçiş sağlanmıştır. Covid-19’un hızla yayılmasıyla ülkemizde ilk olarak yükseköğretim kurumlarında eğitime üç hafta ara verilmesi kararı alınmış, salgın sürecine göre 2020 Bahar Döneminin tamamı uzaktan eğitimle yürütülmüş olup halen uzaktan eğitime devam edilmektedir. YÖK tarafından uzaktan eğitime geçişle alakalı üniversitelere bir takım tedbirleri içeren yönlendirmelere aktarılmıştır. Eğitim sürecinin daha sağlıklı ilerleyebilmesi için beş temel alan dikkate alınmış ve çalışmalar yapılmıştır. Bu alanlar, mevzuat, alt yapı, içerik, insan kaynakları ve uygulamadır (Yamamoto ve Altun, 2020:28). Daha önce uzaktan eğitimle ders veren programları içeren birçok üniversitede sorunlar büyük ölçekli olmazken, uzaktan eğitimi aktif şekilde kullanmayan üniversiteler de çeşitli sorunlar oluşmuştur. Ancak süreçten dolayı üniversiteler bütün imkânlarıyla bu sorunları minimize etmeye çalışmışlardır.

Dünya çapında yaşanan gelişmelere paralel olarak bilgi ve teknolojinin gelişmesi, diğer alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da önemli değişimlere ve dönüşümlere zemin hazırlamaktadır. Çağımızda eğitim ve teknolojinin birbirinden ayrılamaz iki unsur olması da bu süreci kolaylaştırmada yardımcı olmaktadır. Özellikle bu yönüyle geleneksel eğitim sistemine alternatif oluşturmakta ve birçok farklı eğitim modellerini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede ortaya çıkan eğitim modellerinde biri olan ve bulunduğumuz süreçte eğitime katkı sağlayan uzaktan eğitim sistemi de bu modeller arasında yer almaktadır. Uzaktan eğitim kavramının geçmişi aslında çok eskilere dayanır. Ancak ülkemizde ilk olarak 1970 yıllarında uzaktan eğitim kavramı gündeme gelmiş ve bu kapsamda bu yönde çalışmalarla

ilgili girişimlerde bulunulmuştur. Tam olarak 1980 yılında günümüzde de devamlılığını koruyan Açık Öğretim Fakültesinin kurulmasıyla uzaktan eğitim modeli yükseköğretim kurumlarında da uygulanmaya başlanmıştır. Bu gelişmelerden sonra gerek diğer eğitim kademelerinde gerekse yükseköğretim kademelerinde uzaktan eğitim kabul görmeye başlamıştır (Bozkurt, 2017:86). Giderek gelişen bu kavramla ilgili literatürde birçok tanım bulunmaktadır.

Uzaktan eğitim, belirli ortamlardan yürütülmeye çalışılan, bireylerin kendi çabalarıyla öğrenmesini hedefleyen, eğitsel içeriklerin özel olarak öğrenenler için hazırlanmış olmasını sağlayan bir öğretim sistemi olarak tanımlanır (Akyürek vd. 2016:593). Başka bir tanıma göre ise, uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrenme süreci içerisinde öğrenen taraf ve öğreten tarafından birbirinden uzak ve farklı ortamlarda bulunduğu, mekân ve zaman açısından ise bireyselliğin ön planda olduğu bir eğitim modelidir (Uşun, 2006:11). Uzaktan eğitim , öğreten ve öğrenen tarafların fiziksel olarak aynı kapalı ortamlarda olmasına gerek kalmadığından eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinde kolaylık sağlamaktadır (Kaya, 2002:11). Uzaktan eğitimde, eğitim faaliyeti iki şekilde gerçekleştirilmektedir. Bunlardan biri senkron yani eş zamanlı diğer ise asenkron yani eş zamansızdır. Senkronda, öğrenci ve öğretici sanal sınıf ortamında canlı iletişim aracılığıyla eğitim faaliyetlerini yürütürler. Asenkronda ise, öğrenci istediği zaman derslere erişebilme imkanını bulmaktadır. Bu modelde öğretici belli bir zamanda uzaktan eğitim sistemine ders videolarını yükler ve öğrenci dilediği zaman bu videoları izler. Bu modelin senkron modeline olan dezavantajı, dersle ilgili anlaşılmayan sorunların anında cevap bulamamasıdır (Ekici, 2003:48).

Geleneksel eğitim ve uzaktan eğitim beraber incelendiğinde, bu iki modeli birbirinden ayıran temel farkın, zaman ve mekân bakımından bağımsızlığın ön planda olmasıdır (Yılmaz ve Horzum, 2005:111). Çünkü geleneksel eğitimde aynı fiziki ortam paylaşılırken; uzaktan eğitim de böyle bir zorunluluk bulunmamaktadır. Uzaktan eğitimin öğrenciler açısından çeşitli avantajları bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, derslerle alakalı etkinlikleri internet aracılığıyla takip eden öğrenciler bu sayede teknolojiye daha kolay ayak uydurabilmekte ve ileriye dönük yaşamlarında teknolojiyle barışık olabilme noktasında kolaylık sağlamaktadır. İkinci ise, öğrenciler sınıfların fiziki sınırlarından arındırılmış olacak ve bu da özgüven kazanma konusunda fayda sağlayacaktır (Tuncel ve Taşpınar, 2008: 133).

Uzaktan eğitim sistemi ve bu sisteme ilişkin uygulamalardan bir tarafta eğitimi alacak olan öğrenciler diğer taraftan eğitimi verecek olan öğretmenler süreçten etkilenmiş ve haliyle tüm toplum gibi onlar da bu sürece ayak uydurmaya çalışmışlardır. Fakat bu süreçte her iki tarafta uzaktan eğitimin getirdiği çeşitli problemlerle karşı karşıya kalmışlardır. Uzaktan eğitimle derslerin anlatılması sınıf ortamına kimi zaman daha zor olmakta ve öğrencilerin anlaması noktasında da güçlükler oluşturmaktadır. Üniversitelerde ilgili bölüm ve programlarda okutulan muhasebe eğitimi de buna bir örnektir. Muhasebe eğitiminde geleneksel eğitim modelinden uzaktan eğitim modeline geçiş hem öğrenciler hem de akademisyenler için bir takım sorunları beraberinde getirmiştir (Ayyıldız vd., 2006: 8). Bu bakımdan yapılan bu çalışmada öğrencilerin muhasebe derslerini uzaktan eğitim modelinde alırken yaşadıkları problemlerin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi MYO'nun ve Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO'nun olan Muhasebe ve Vergi Uygulamaları bölümlerinde okuyan öğrencilere bir anket çalışması uygulanmış olup; uygulamaya yönelik veriler SPSS 20 programı aracılığıyla analiz edilmiştir ve analiz sonucunda elde edilen veriler yorumlanmaya çalışılmıştır.

1. Literatür Taraması

Daha önce yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde uzaktan eğitimin hem genel olarak hem de tek ders için ele alınıp incelendiği görülmektedir. Uzaktan Eğitimle ilgili gerek akademisyenlerin gerekse öğrencilerin bakış açılarının değerlendirilmesine yönelik gerek ulusal gerekse uluslararası boyutta birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalara aşağıda yer verilmektedir.

Eygü ve Karaman (2013), çalışmalarında uzaktan eğitim modeliyle öğrencilerin eğitime dönük memnuniyetleri ve buna ilişkin algılarını ölçmeyi hedeflemişlerdir. Bu bakımdan Atatürk Üniversitesinde bilgisayar programcılığı ve ilahiyat programlarında okuyan öğrencileri örneklem olarak seçmişler ve anket çalışması yapmışlardır. Bu araştırma sonucunda, öğrencilerin görüşleri arasında belirgin farklılıkların olduğunu ve öğrencilere ait demografik özellikler ile bu görüşler arasında ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

Düzakın ve Yalçınkaya (2008) yılındaki çalışmalarında, web tabanlı olan uzaktan eğitimi incelemişlerdir. Bu noktada ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim

sistemine olan bakış açıları ve yatkınlıklarını esas almışlardır. Çalışmalarında, Çukurova Üniversitesi bünyesinde çalışan öğretim elamanlarına anket çalışması uygulamışlardır. Araştırma sonucunda, araştırma yapılan katılımcıların uzaktan eğitimin önemli bir parçasını oluşturan interneti araştırma yapma, mail yoluyla iletişim kurma, elektronik hizmetlerden yararlanma vb. sebeplerle sıklıkla kullandıklarına değinmişlerdir. Uzaktan eğitim konusunda bilgisayarı pek kullanmadıkları sonucuna da varmışlardır.

Keskin ve Kaya (2020), çalışmalarında Covid-19 pandemi sürecinde eğitimlerini uzaktan eğitimle alan öğrencilerin bu eğitim sistemiyle ilgili geri bildirimlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmış olup, üniversite öğrencilerine anket çalışması uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, katılımcı öğrencilerin web tabanlı olan uzaktan eğitim modelinin yüz yüze eğitim kadar etkin ve başarılı olmadığı, öğretmenlerle yeteri derecede iletişim kuramadıklarını ve kendi hızlarıyla öğrenebildiklerini, öğrendiklerini çabuk unuttuklarını ve eğitim sırasında çeşitli teknik sorunların yaşandığını ifade etmişlerdir.

Tanrikulu vd. (2010) yılında yaptıkları bu çalışmalarında, Türkiye’de uzaktan eğitime katılan öğrencilerin kritik başarı faktörlerini belirlemeye çalışmışlardır. Bu kapsamda anket çalışması uygulamış ve çalışma sonucunda uzaktan eğitimde etkileşim, fonksiyonellik, beraber çalışabilme ve kolay erişim sağlayabilme gibi başarı faktörlerinin ön plana çıktığı tespit etmişlerdir.

Demirel ve Coşkun (2010), çalışmalarında üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin kendi kendilerine öğrenme durumlarını değerlendirmek maksadıyla Yeditepe Üniversitesinde okuyan öğrencilere anket çalışması yapmışlardır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin kendi kendilerine öğrenme yetilerinin ortalama düzeyde olduğunun sonucuna varmışlardır.

Rooyen (2015) yılındaki bu çalışmasında, Güney Afrika Üniversitesinde muhasebe eğitimi alan öğrencilere dönük bir çalışma yapmış ve çalışmada teknolojik araçların ve sosyal medyanın kullanılma olasılıkları ile muhasebe derslerini uzaktan eğitimle alan öğrencilerin görüşleri arasında pozitif yönlü bir ilişkinin var olduğunu tespit etmiştir.

Tuncer ve Bahadır (2017) yılında yapmış oldukları çalışmalarında, uzaktan eğitim modeliyle öğrenim gören öğrencilerin görüşlerini değerlendirmeye yönelik bir çalışma

yapmışlardır. Araştırmada öğrencilerin uzaktan eğitimle öğrenme becerilerinin olup olmadığı, uzaktan eğitim ve geleneksel eğitim kıyaslanmasının yapılması gibi konuları araştırmışlardır. Elde edilen verilere göre, uzaktan eğitimle öğrencilerin öğrenme eğilimlerinin yetersiz olduğunu, her iki sistemi karşılaştırmalarında ise uzaktan eğitimin kendilerini tembelliğe ittiğini, sorumluluklarını yerine getirme noktasında uzaktan eğitimin olumsuz etkilerinin olduğunu ancak üzerlerinde eğitici baskısı olmadığından ve dersleri tekrardan izleme şanslarının olmasından dolayı da rahat oldukları sonucuna varmışlardır.

Dinç ve Atabay (2014), çalışmalarında uzaktan eğitim modelinde hem öğrencilerin hem de akademisyenlerin beklentilerini ölçmeye çalışmışlardır. Çalışma sonucunda, her iki tarafında uzaktan eğitimden memnun olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Uyar vd.(2014) yılındaki bu çalışmalarında, uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimde muhasebe eğitimi ile ilgili araştırma yaparak hangi yöntemde öğrencilerin daha başarılı olduklarını ortaya koymayı hedeflemişlerdir. Bu kapsamda, Akdeniz Üniversitesi Alanya İşletme Fakültesi öğrencileri üzerinde anket uygulaması yapmışlardır. Çalışmanın amacına göre, maliyet muhasebe dersi öğrencilere sınıf ortamında yapılmış ve sınav uygulaması yapılmıştır. Araştırma sonucunda, yüz yüze eğitimde öğrencilerin sınav performanslarının daha pozitif sonuçlar içerdiği görülmüştür.

Çiçekdağı vd.(2013), çalışmalarında öğrencilerin uzaktan eğitim algılarını ölçmeye yönelik bir çalışma yapmışlardır ve bu kapsamda Selçuk Üniversitesi bünyesinde yer alan önlisans programlarından Pazarlama ve Muhasebe bölümündeki öğrencilere anket uygulanmıştır. Çalışmadan elde edilen veriler analize edildiğinde, cinsiyet bakımından erkek ve kadın olarak hiçbir anket sorusunun istatistiki açıdan anlamlı olmadığı ve uzaktan eğitim yüz yüze eğitimle karşılaştırıldığında kapsam yönünden aralarında anlamlı farkın olmadığı yönünde tespitler yapılmıştır.

Bircan vd. (2018) yılındaki çalışmalarında öğrencilerin uzaktan eğitime olan ilgi ve algılama düzeylerinin, uzaktan eğitime devam edilip edilmediğiyle ilgili görüşleri ölçülmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede Cumhuriyet Üniversitesinde uzaktan eğitimle zorunlu dersleri alan öğrencileri örneklem olarak seçip, bu öğrencilere anket uygulamışlardır. Araştırma verilerine göre, gerek erkek gerekse kadın öğrencilerin dersleri uzaktan eğitim yoluyla almak istemedikleri sonucuna varılmıştır.

Keser ve Karahoca (2010), bu yılda hazırladıkları çalışmalarında, uzaktan eğitim sisteminde proje yönetim adıyla bir ders tasarlamayı düşünmüşler ve bu anlamda başarıyı arttırmak için materyal geliştirme amacı gütmüşlerdir. Bu kapsamda, mühendislik bölümünde okuyan öğrencilere uzaktan eğitim açısından bir anket çalışması uygulamışlardır. Çalışma sonucunda, mühendislik öğrencilerinin proje tasarım dersinin ve tekniklerinin uzaktan eğitimde kullanılabileceği yönünde görüşü savundukları ortaya çıkmıştır.

Serçemeli ve Kurnaz (2020), çalışmalarında uzaktan eğitim sistemiyle muhasebe dersi alan öğrencilerin sisteme olan bakış açıları ve uzaktan eğitimle sağlanan muhasebe derslerin ilişkin görüşleriyle bu konudaki öz yeterliliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmanın amacına göre Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesindeki İktisadi ve İdari bilimler Fakültesinde yer alan Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerine anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin bu eğitim sistemini benimsemedikleri ve öz yeterlilikle ilgili bir sorunlarının olmadığı tespiti yapılmıştır. Çalışmada, kayıt altına alınan videoların tekrar izleme olanağı sağlaması, mekân ve zaman sınırlaması olmaması gibi nedenlerden dolayı olumlu olduğu ancak internete ve eğitime erişimde sorunların olması gibi sebeplerinde olumsuz olduğu yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

Metin vd. (2018), çalışmalarında Uşak Üniversitesinde, Banaz MYO' da okuyan öğrencilere bir anket çalışması uygulamışlardır. Çalışmadaki amaç öğrencilerin uzaktan eğitimle İngilizce derslerini almaları ve bu konudaki düşüncelerinin ölçülmesidir. Çalışma sonucunda, öğrencilerin bu dersi uzaktan eğitimle almak istememeleri ve uzaktan eğitimle İngilizce derslerinin yüz yüze eğitimde olduğu kadar verimli olmadığı yönünde sonuçlar elde etmişlerdir.

Kurnaz ve Serçemeli (2020), çalışmalarında akademisyenlerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerini değerlendirme amacı gütmüşlerdir. Bu kapsamda uzaktan eğitimle muhasebe dersi veren akademisyenlerin görüşlerini anket çalışması ile incelemişlerdir. Çalışmaya Türkiye'de yer alan Vakıf Üniversiteleri ve Özel Üniversitelerinde yer alan akademisyenler katılımcı olmuştur. Araştırma sonucunda, akademisyenlerin öz yeterlilik bakımından sıkıntı yaşamadığı, akademisyen ve öğrenciler arasında iletişim eksikliğinin yaşandığı, pratik ve teorinin aynı anda verilememesi ve bundan kaynaklı sorunların yaşandığı yönünde veriler elde edilmiştir.

2. Araştırmanın Metodolojisi

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmadaki temel hedef, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programında okuyan öğrencilerin pandemi krizinde muhasebe derslerini uzaktan eğitimle almaya yönelik bakış açılarının değerlendirilmesidir. Bu kapsamda, bu dersi alırken uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunları ortaya koymaktır.

2.2. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada anket yöntemi kullanılmış olup; çalışmada öğrencilerin muhasebe derslerini uzaktan eğitim sistemiyle almalarına ilişkin elde sonuçlar yorumlanmaya çalışılmıştır. İlk olarak araştırmanın güvenilirlik analizi yapılmış ve Cronbach Alpha değeri belirlenmiştir. Bütünsel olarak değerlendirilen anketin güvenilirlik düzeyi 0,782 olarak belirlenmiştir. Cronbach's alfa katsayısı ölçeğin güvenilirlik düzeyini vermektedir. Katsayı 0 ile 1 arasında değişmektedir. Alfa (α) katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği şu şekilde yorumlanmaktadır (Nunnally, 1967 :248). Araştırma, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'nun 27.01.2021 tarihli E-95531838-050.99-2399 sayılı kararı ile uygun görülmüştür.

- $00 \leq \alpha < 40$ ise ölçek güvenilir değildir,
- $40 \leq \alpha < 60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşük,
- $60 \leq \alpha < 80$ ise ölçek oldukça güvenilir,
- $80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Bu değerlere bakıldığında yapılan anketin güvenilirliği $60 \leq \alpha < 80$ olduğundan oldukça güvenilirdir. Araştırmada elde edilen verilerin analizi için IBM SPSS 20 paket programı kullanılmıştır. Yapılan anket çalışması sonucunda elde edilen verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik yöntemleri içerisinde yer alan frekans, ortalama ve standart sapma yöntemleri kullanılmıştır. Ayrıca, ölçekler için faktör analizi yapılmış ve yorumlanmıştır. Araştırmaya ilişkin homojenlik testi yapılmış ve normal dağılıma uygunluk tespit edilmiş ve bu kapsamda 5 tane hipotez belirlenmiştir. Hipotezlerin analizi için ise ki kare analizi yapılmıştır.

2.3. Araştırmanın Ana Kütle ve Örneklemi

Çalışmanın ana kütesini 2020-2021 Güz Döneminde Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi MYO ve Bitlis Eren Üniversitesi SBMYO bünyesinde yer alan Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programında yer alan öğrencilerden oluşmaktadır. Çalışmaya ilişkin örneklem tesadüfi örnekleme yöntemlerinden olan basit tesadüfi örnekleme yöntemi olup, ana kütle içerisindeki öğrenci sayısı Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesindeki öğrenci sayısı 62 ; Bitlis Eren Üniversitesindeki ise 29'dur. Araştırmadaki ana kütle tespit etmek amacıyla örnek büyüklük, verilen sayılar ışığında aşağıda yer alan formülle hesaplanmıştır (Yamene, 1973)

$$n = \frac{NP(1 - P)Z^2}{(N - 1)d^2 + P(1 - P)Z^2}$$

Formüle göre,

N: Evren büyüklüğü,

n: Örnek Kütle Büyüklüğü

(1-p): Olayın Gerçekleşmeme Olasılığı

P: Olayın gerçekleşme olasılığı,

Z: yüzde (1- α) düzeyinde

d: Hata payı,

α : Önem düzeyi, Z ise test değerini göstermektedir. Çalışmadaki ana kütle temsil edecek olan örnek büyüklüğü ise P:0,50 ve yüzde 5 hata payı ile 79 olarak hesaplanmıştır. Analiz için katılımcılara yöneltilen 91 anketten 83'ü cevaplanmış olup; analize tabi tutulmuştur. Bu rakam örneklem büyüklüğü için yeterli görülmektedir.

2.4. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmada katılımcı olarak ankete yanıt veren öğrencilerin sorulara erdiği yanıtlarda samimi oldukları ve bu sebeple öğrencilerin ankete verdikleri cevapların muhasebe eğitiminin uzaktan eğitim sistemiyle alınması yönündeki düşüncelerinin neler olduğunun yansıtıldığı varsayılmıştır.

2.5. Araştırmanın Sınırları

Bu araştırma, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi MYO ve Bitlis Eren Üniversitesi SBMYO Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı 2020-2021 Eğitim-Öğretim güz

dönemi öğrencileriyle sınırlıdır. Bu araştırmanın pandemi sürecinde yapılmış olması ve bundan dolayı bahsi geçen bölümle sınırlı kalması araştırma için kısıtlı bir durumdur.

2.6. Verilerin Toplanması

Yapılan anket çalışması, iki bölümden oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde demografik bilgiler ve uzaktan eğitimle ilgili birtakım sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise, muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle alınmasına ilişkin olumlu ve olumsuz önermelere yer verilerek bu kapsamda öğrencilerin bakış açılarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya konu olan ön lisans programında öğrencilerle mail ve sosyal medya aracılığıyla bağlantı kurulmuş ve anketi katılım göstermeler sağlanmıştır. Uygulanan anketin analizi için 83 tanesi elverişli olmuştur.

2.7. Araştırmaya İlişkin Bulgular ve Değerlendirilmesi

Çalışmanın bu bölümünde yapılan anket çalışması sonucunda elde edilen verilerin analizinin değerlendirilmesine ve yorumlanmasına değinilmektedir.

Frekans ve Tanımlayıcı İstatistik Analizleri

Araştırmaya katılım gösteren öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Demografik Özelliklere İlişkin Analiz Sonuçları

		Sayı	Yüzde
Cinsiyetiniz	Bay	41	49,4
	Bayan	42	50,6
	Toplam	83	100
Yaşınız	16-20	39	47,0
	21-25	42	50,6
	26-30	2	2,4
	Toplam	83	100
Ailenizin İkamet Ettiği yer	İl	54	65,1
	İlçe	17	20,5
	Kasaba	1	1,2
	Köy	11	13,3
	Toplam	83	100
Uzaktan eğitimi faydalı buluyor musunuz?	Evet	14	16,9
	Hayır	52	62,7
	Kararsızım	17	20,5
	Toplam	83	100
Uzaktan eğitimde derslerini nasıl takip ediyorsunuz?	Kendime ait bilgisayar	14	16,9
	Kendime ait akıllı telefon	61	73,5
	Başkasına ait tablet	2	2,4

	Başkasına ait bilgisayar	6	7,2
	Toplam	83	100
Muhasebe derslerinin hangi yöntemle yürütülmesini başarılı buluyorsunuz?	Yüz Yüze Eğitim Sistemi	68	81,9
	Uzaktan Eğitim Sistemi	15	18,1
	Toplam	83	100

		Sayı	Yüzde
Uzaktan eğitimin muhasebe derslerinde kolaylık sağladığınızı düşünüyor musunuz?	Evet	14	16,9
	Hayır	54	65,1
	Kararsızım	15	18,1
	Toplam	83	100
Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesiyle ilgili görüşünüz nedir?	Avantajlı	17	20,5
	Dezavantajlı	66	79,5
	Toplam	83	100
Muhasebe derslerini hangi yöntemle almayı tercih edersiniz?	Yüz Yüze Eğitim	68	81,9
	Uzaktan Eğitim	15	18,1
	Toplam	83	100
Muhasebe derslerinin uzaktan verilmesi sizce sakıncalı mıdır?	Evet	47	56,6
	Hayır	16	19,3
	Kararsızım	20	24,1
	Toplam	83	100
Uzaktan eğitim derslerini hangi sıklıkla takip ediyorsunuz?	Her gün	30	36,1
	2 günde bir	27	32,5
	Haftada bir kez	9	10,8
	Ayda bir	7	8,4
	Takip etmiyorum	10	12,0
	Toplam	83	100

Çalışmaya ilişkin demografik bilgilere bakıldığında 83 kişinin katılım gösterdiğini ve katılımcıların yüzde 49,4'ünün bay; yüzde 50,6 'sının ise bayan olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş aralığında ise çoğunluğunun 21-25 yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin ikamet ettikleri yer olarak birinci sırada yüzde 65,1 oranla "İl" gelmektedir. Bu durum, ankete katılım sağlayan öğrencilerin çoğunluğunun illerde ikamet ettiğini göstermektedir. Öğrencilere "Uzaktan eğitimi faydalı buluyor musunuz?" sorusu yöneltildiğinde verilen cevaplardan "Hayır" cevabının ağırlığının yüzde 62,7 oranla ilk sırada yer aldığı görülmüştür. Bu durum, uzaktan eğitimin öğrenciler tarafından pek faydalı bulunmadığının göstergesidir. Analiz verilerine bakıldığında, öğrencilerin çoğu uzaktan eğitim sisteminde derslerini takip ederken kendilerine ait akıllı telefonları kullanmakta oldukları ortaya çıkmıştır. Yine öğrencilerimizin büyük bir kısmı muhasebe derslerinin uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimle verilmesini başarılı bulmaktadır. Bunu analizler sonucunda yüz yüze eğitim seçeneğinin yüzde 81,9 oranında olması doğrulamaktadır. "Uzaktan eğitimin muhasebe derslerinde kolaylık sağladığınızı düşünüyor musunuz?" sorusuna verilen yanıtlardan "Hayır" yanıtı yüzde 65,1 ile birinci sırada yer

almaktadır. Bu soruya verilen cevap ve yüz yüze eğitimi daha başarılı bulmaları yönündeki cevapları muhasebe derslerinin verilmesinde uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimi tercih ettiklerinin göstergesidir. Yine muhasebe derslerini uzaktan eğitimle verilmesini dezavantajlı bulmalarındaki oranın yüzde 79,5 olması; muhasebe derslerini yüz yüze eğitimi almaya ilişkin tercihlerinin yüzde 89,1 olması ve muhasebe derslerinin uzaktan verilmesini sakıncalı bulmaları yönündeki cevaplarının yüzde 56,6 ile birinci sırada yer alması da bunu desteklemektedir. Öğrencilere uzaktan eğitim derslerini hangi sıklıkla takip ettiklerini belirten soru yöneltildiğinde çoğunluğun “her gün” yanıtını verdiği ortaya çıkmaktadır. Bu veriler ışığında, öğrencilerin bakış açılarına göre muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi olumsuz olarak görülmektedir.

Tablo 2. Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin Olumlu ve Olumsuz Tarafları İle İlgili İfadelerinin Önem Derecesine Göre Ortalama ve Standart Sapma Oranları

	İFADELER	\bar{x}	$\pm S.S.$
1	Muhasebe derslerinde uzaktan eğitim sisteminden dolayı başarısız olacağım kaygısı taşıyorum	3,44	1,500
2	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi anlamayı ve öğrenmeyi güçleştirmektedir.	3,51	1,417
3	Muhasebe derslerinde daha fazla örnek olay çözülmelidir. Uzaktan eğitim buna müsait değildir	3,34	1,435
4	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle daha korkutucu olduğunu düşünüyorum	3,19	1,533
5	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle daha sıkıcı olduğunu düşünüyorum	3,25	1,472
6	Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerini algılamakta zorlanıyorum.	3,60	1,447
7	Muhasebe ile ilgili konuları detaylı bir şekilde öğrenmek istiyorum. Uzaktan eğitim sistemi buna engeldir.	3,46	1,524
8	Muhasebe eğitiminin uzaktan eğitimle verilmesi geleneksel eğitim kadar etkilidir	2,42	1,515
9	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi heyecan vericidir	2,25	1,286
10	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle daha eğlenceli olacağını düşünüyorum	2,36	1,321
11	Muhasebe derslerinde uzaktan eğitimle daha başarılı olacağıma inanıyorum	2,16	1,257
12	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi ilgi çekici olabilir.	2,32	1,220

Araştırmada yer alan ve Tablo 2’de yer alan ifadelere bakıldığında ilk 7 ifadenin Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin olumsuz yanını; son 5 ifadenin ise olumlu yanını yansıttığını görmekteyiz. Buna göre, uzaktan eğitimin olumsuzluğu yansıtan ifadeler içerisinde yer alan “Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerini algılamakta

zorlanıyorum.” İfadesinin ortalamasının 3,60 olması ve “Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi anlamayı ve öğrenmeyi güçleştirmektedir.” İfadesinin ise 3,51 ile ilk sıralarda yer almaları öğrencilerin muhasebe derslerini uzaktan almanın kendileri için olumsuz olduğunu ve bu noktada zorlandıklarını ortaya çıkarmaktadır. 3,44 ortalaması olan “Muhasebe derslerinde uzaktan eğitim sisteminden dolayı başarısız olacağım kaygısı taşıyorum” ifadesi de bu noktada zorluk çektiklerinin bir kanıtı olmaktadır. Olumlu ifadelerle bakıldığında ise, ortalamaların “Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle daha eğlenceli olacağını düşünüyorum” ifadesinde 2,36 ile birinci sırada, “Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi ilgi çekici olabilir.” İfadesinin ise 2,32 ile ikinci sırada olduğunu görmekteyiz. Bu durum, öğrencilerin muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle eğlenceli ve ilgi çekici olabileceğini yansıtmaktadır. Ancak genel olarak bütün ifadelerle bakılarak değerlendirme yapıldığında, her ne kadar muhasebe dersleri uzaktan eğitimle eğlenceli ve ilgi çekici olsa da öğrencilerin uzaktan eğitimde başarı kaygısı, muhasebe derslerini algılama noktasında sorun yaşayacakları inancı, muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle sıkıcı ve korkutucu olacağı yönünde düşüncelerinin üst düzeyde olduğunu görmekteyiz.

Tablo 3. Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin Olumlu ve Olumsuz Tarafları İle İlgili İfadelere Yönelik Faktör Analizi

	1.Ölçek: Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin Olumlu Yanları	Faktör Yükleri	
	2.Ölçek: Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin Olumsuz Yanları	1.Faktör	2.Faktör
	İFADELER		
Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin Olumsuz Tarafları	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi anlamayı ve öğrenmeyi güçleştirmektedir.	0,886	
	Muhasebe derslerinde daha fazla örnek olay çözülmelidir. Uzaktan eğitim buna müsait değildir.	0,881	
	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle daha sıkıcı olduğunu düşünüyorum.	0,864	
	Muhasebe ile ilgili konuları detaylı bir şekilde öğrenmek istiyorum. Uzaktan eğitim sistemi buna engeldir.	0,860	
	Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerini algılamakta zorlanıyorum.	0,850	

Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin Olumlu Tarafları	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle daha korkutucu olduğunu düşünüyorum.	0,820
	Muhasebe derslerinde uzaktan eğitim sisteminden dolayı başarısız olacağım kaygısı taşıyorum.	0,754
	Muhasebe derslerinde uzaktan eğitimle daha başarılı olacağıma inanıyorum.	0,908
	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle daha eğlenceli olacağını düşünüyorum.	0,882
	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi ilgi çekici olabilir.	0,876
	Muhasebe eğitiminin uzaktan eğitimle verilmesi geleneksel eğitim kadar etkilidir.	0,795
	Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi heyecan vericidir.	0,652

Bu araştırmada kullanılan ölçeklerin yapı geçerliliğini tespit etmek amacıyla açımlayıcı faktör analizi yapılmış olup; bu çerçevede ölçeğin faktör analizine uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla KMO ve Bartlett testi yapılmıştır. KMO katsayısı örneklemin büyüklüğünü test etmek için hesaplanırken normal dağılım koşulu Bartlett testiyle incelenmiştir. Bu kapsamda KMO testi ölçüm sonucunun 0,50 ve daha üstü, Bartlett küresellik testi sonucunun da istatistiksel olarak anlamlı olması gerekmektedir (J.Jeong, 2004 :70). Faktör analizi işleminde ölçek maddelerinin faktörlere atanması ya da ölçekten çıkarılması işlemlerinde faktör yükü değerlerine bakılmıştır.

Tablo 4. Araştırmaya İlişkin KMO and Bartlett's Test

KMO		0,862
Bartlett Testi	X^2	1024,770
	sd	66
	p	0,000

Ölçek için yapılan faktör analizinde KMO değeri 0,862 olarak hesaplanmıştır. Buna göre örneklem sayısı faktör analizi için uygundur ($KMO > 0,500$). Bartlett testi kapsamında X^2 değeri 1024,770 olarak hesaplanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Buna göre normal dağılım koşulu sağlanmıştır. KMO ve Bartlett testi sonucuna göre verilerin faktör analizi için uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda ölçeğin 2 faktörlü bir yapıya sahip olduğu ortaya çıkmıştır. 2 faktörlü yapıda soruların faktörlere dağılımının belirlenmesi için faktör sayısı 2 olarak varimax döndürme işlemi ile analiz işlemi yapılmış ve soruların dağılımı ve faktör yükleri tabloda verilmiştir. Analiz sonucunda ölçekten hiçbir madde çıkmamıştır. Ölçeğin toplam varyansı açıklama oranı yüzde 77,07 ve Cronbach's Alfa katsayısı 0,862 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen toplam varyans değerinin açıklanabilirliğinin yüzde 60 ü değerinin üzerinde olması

istatistiki olarak tatmin edicidir (Nakip, 2006 :429). Açıklayıcı faktör analizinden sonra ortaya çıkan iki faktörden birincisi, “*Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin Olumsuz Tarafları*” olarak adlandırılmış ve toplam varyansın yüzde45,548’ini açıklamaktadır. Birinci faktörün Cronbach’s Alpha değeri 0,948 ‘dir. İkinci faktör ise, “*Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin Olumlu Tarafları*” olarak adlandırılmış olup, varyans değeri 31,520 olarak belirlenmiştir. Cronbach’s Alpha değeri ise 0,910 çıkmıştır. Yapılan faktör analizi ve güvenilirlik analizleri sonucunda 12 maddeden oluşan ölçeğin güvenilirliğinin ve ölçüm gücünün kabul edilebilir sınırların üzerinde olduğu ifade edilebilir.

Hipotezlere İlişkin Analiz ve Değerlendirmeler

Araştırmamıza ilişkin 5 tane hipotez belirlenmiş ve analizleri yapılmıştır. Hipotezlerimize ilişkin analizler aşağıdaki gibidir:

H1: *İkamet edilen yer ile uzaktan eğitim derslerini takip etme sıklığı arasında anlamlı bir ilişki vardır.*

Tablo 5. “İkamet Edilen Yer ile Uzaktan Eğitim Derslerini Takip Etme Sıklığı Arasındaki İlişkinin Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	23,422 ^a	12	,024*
Likelihood Ratio	22,738	12	,030
Linear-by-Linear Association	,016	1	,900
N of Valid Cases	83		

H1 hipotezi için yapılan analize göre, Pearson Chi-Square değeri dikkate alınacaktır. İkamet edilen yer ile uzaktan eğitim derslerini takip etme sıklığı arasındaki ilişkiye bakıldığında p değerinin 0,024 olarak belirlenmiştir. Yüzde 5 önem seviyesine göre, $p < 0.05$ olduğundan H1 hipotezinde anlamlılık vardır yani H1 hipotezi kabul edilmektedir.

H2: *Cinsiyet ile Uzaktan eğitim derslerini takip etme arasında anlamlı bir ilişki vardır.*

Tablo 6. Cinsiyet ile Uzaktan Eğitim Derslerini Takip Etme Arasındaki İlişkinin Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	10,623 ^a	4	,031*
Likelihood Ratio	11,666	4	,020
Linear-by-Linear Association	3,554	1	,059
N of Valid Cases	83		

Değişkenler arasındaki ilişkiyi değerlendirebilmek amacıyla Pearson ChiSquare değeri olan ($p:0,031$) dikkate alınacaktır. Buna göre; p değeri $0,05$ değerinden küçük olduğu için bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişki vardır. Yani H_2 hipotezi kabul edilmektedir.

H3: *Muhasebe derslerinin verilme yöntemi ile uzaktan eğitimin muhasebe derslerinde kolaylık sağladığı düşüncesi arasında anlamlı bir ilişki vardır.*

Tablo 7. Muhasebe Derslerinin Verilme Yöntemi ile Uzaktan Eğitimin Muhasebe Derslerinde Kolaylık Sağladığı Düşüncesi Arasındaki İlişkinin Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	32,149 ^a	2	,000*
Likelihood Ratio	31,129	2	,000
Linear-by-Linear Association	4,023	1	,045
N of Valid Cases	83		

Muhasebe derslerinin verilme yöntemi ile uzaktan eğitimin muhasebe derslerinde kolaylık sağladığı düşüncesi arasındaki ilişkiye yönelik ki-kare analizi yapıldığında Pearson ChiSquare değeri dikkate alınmış ve p değerinin, $0,000$ olduğu ortaya çıkmıştır. Bu değer bu iki değişken arasındaki anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

H4: *Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesiyle ilgili görüşler ve muhasebe derslerini almak istedikleri yöntem arasında anlamlı bir ilişki vardır.*

Tablo 8. Muhasebe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesiyle İlgili Görüşler ve Muhasebe Derslerini Almak İstedikleri Yöntem Arasındaki İlişkinin Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp.Sig (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	39,822 ^a	1	,000		
Continuity Correction ^b	35,486	1	,000		
Likelihood Ratio	33,428	1	,000		
Fisher's Exact Test				,000*	,000
Linear-by-Linear Association	39,342	1	,000		
N of Valid Cases	83				

Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesiyle ilgili görüşler ve muhasebe derslerini almak istedikleri yöntem arasındaki ilişkiye bakıldığında burada dikkate alınması gereken değer Fisher's Exact Test değeridir. Buna göre bu değer $0,05$ önem seviyesinden küçük olduğu için değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin var olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda, H_4 hipotezi kabul edilmektedir.

H5: *Uzaktan eğitim derslerini takip etme şekilleri ve takip etme sıklıkları arasında anlamlı bir ilişki vardır.*

Tablo 9. Uzaktan Eğitim Derslerini Takip Etme Şekilleri ve Takip Etme Sıklıkları Arasındaki İlişkinin Ki-Kare Testi

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
--	-------	----	-----------------------

Pearson Chi-Square	14,243 ^a	12	,285*
Likelihood Ratio	16,069	12	,188
Linear-by-Linear Association	,292	1	,589
N of Valid Cases	83		

Değişkenler arasındaki ilişkiyi değerlendirebilmek amacıyla Pearson ChiSquare değeri olan ($p:0,285$) dikkate alınacaktır. Buna göre; $p:0,285 > 0.05$ olduğundan bu iki değişken arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Bu durum ise, H5 hipotezinin reddedildiğini göstermektedir. Bütün ki-kare analizlerine bakıldığında H1, H2, H3 ve H4 hipotezlerinin kabul gördüğünü; H5 hipotezinin ise reddedildiğini görmekteyiz.

Sonuç

Bu çalışmada, tüm dünyada ve ülkemizde görülen Covid-19 pandemi süreci, tüm dünyayı birçok açıdan olumsuz şekilde etkilemiştir. Etkilenen alanlarda biri de eğitim alanı olmuştur. Bu süreçte tüm dünyada ve ülkemizde eğitime uzaktan eğitimle devam edilmiş ve bu durum bütün eğitim kademlerinde bir takım sorunları beraberinde getirmiştir. Ülkemizde uzaktan eğitimi sistemi, yükseköğretim kurumlarında eğitim alan öğrencileri de etkisi altına almıştır. Bu bakımdan söz konusu çalışmada, muhasebe ve vergi programında okuyan öğrencilerin muhasebe derslerini uzaktan eğitimle almalarına yönelik düşüncelerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Ve çalışmanın amacına ulaşması için de ilk olarak literatür taraması sonucu kavramsal bilgilere ve akabinde konu ile ilgili yapılan bir takım çalışmalara yer verilmiştir. Sonrasında ise, AICU ve BEU’de yer alan ilgili program öğrencilerine çalışmaya ilişkin yapılan anket uygulaması verilerine değinilmiştir. Akabinde, anketten elde edilen veriler gerekli analizlerle yorumlanmaya çalışılmıştır.

Çalışmada yer alan ankete katılım sağlayanların çoğunluğunun bayan olduğu, yaş aralığının ise ağırlıklı olarak 21-25 aralığında olduğunun tespiti yapılmıştır. Yine çalışmamızda katılımcıların çoğunluğunun il merkezlerinde ikamet ettikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca, öğrencilerin muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesine ilişkin bir takım görüşleri ortaya çıkmıştır. Genel olarak bakıldığında uzaktan eğitimin öğrenciler için zor bir süreç olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durumu, “Uzaktan eğitimi faydalı buluyor musunuz ?” sorusuna “Hayır” yanıtını fazlaca verilmiş olması açıkça desteklemektedir. Yine “Muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesiyle ilgili görüşünüz nedir?” sorusuna büyük oranda “dezavantajlıdır” cevabının verilmesi ve “Uzaktan eğitimin

muhasabe derslerinde kolaylık sağladığını düşünüyor musunuz?” sorusuna hayır sevabının da ağırlıklı olarak verilmiş olması öğrencilerin muhasabe derslerini daha çok yüz yüze eğitimle almak istediklerini göstermektedir. Yapılan ortalama ve standart sapma analizlerine bakıldığında muhasabe derslerinin bu yöntemle alınması öğrencilerde korku ve sıkıntı oluşturduğundan başarı kaygısı da oluşturmaktadır. Bütün bu nedenlerden dolayı öğrenciler uzaktan eğitime bu noktada olumsuz bakış açısıyla yaklaşmaktadırlar.

Araştırmada ayrıca, yapılan faktör analizi sonucunda öğrencilerin , “*Muhasabe Derslerinin Uzaktan Eğitimle Verilmesinin Olumsuz Tarafları*” na ilişkin düşüncelerinin toplam varyanstaki ağırlığının yüzde45,548 ile birinci sırada yer alması uzaktan eğitime yönelik daha çok kaygı taşıdıklarını göstermektedir. Olumlu bakış açıları da olsa da verilerin analiz sonuçları daha çok olumsuz düşüncelerinin ağır bastığını göstermektedir.

Araştırmada yer alan hipotez analizlerinde ise, ilk dört hipotez kabul edilmiş; son hipotez ise reddedilmiştir. H1 hipotezine göre, ikamet edilen yer ile uzaktan eğitim derslerini takip etme sıklıkları arasında anlamlılık olduğu p değerinin 0,024 çıkması yani 0,05 önem seviyesinden düşük değerde olması ile ilişkilendirilmiştir. Kabul gören H2 hipotezine bakıldığında ise, p değeri 0,031 çıkmış ve bu durum da cinsiyet değişkeni ile uzaktan eğitim derslerini takip etme değişkeni arasındaki ilişkinin anlamlı olduğunu göstermektedir. H3 hipotezi ise, muhasabe derslerinin verilme yöntemi ile uzaktan eğitimin muhasabe derslerinde kolaylık sağladığı düşüncesi arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığını incelemekte ve çıkan sonucun, 000 olması aradaki ilişkinin anlamlı olduğunu göstermektedir. Çalışmada, H4 hipotezi de kabul görmüştür. Buna göre, H4 hipotezinin, 000 çıkması ve yüzde 5 önem seviyesinden düşük oranda olmasından dolayı değişkenler arasındaki ilişkinin anlamlı olduğunu göstermektedir. Reddedilen H5 hipotezine göre ise, p değeri 0,285 olarak belirlenmiştir ve bu durum uzaktan eğitim derslerini takip etme şekilleri ve takip etme sıklıkları arasındaki ilişkinin anlamlı olmadığını göstermektedir.

Sonuç olarak, bütün analizlere ve sonuçlarına bakıldığında öğrencilere göre muhasabe derslerinin uzaktan eğitimle verilmesi yüz yüze eğitimle verilmenin gölgesinde kalmıştır. Bu çalışmanın, yaşanan süreçten dolayı eğitim noktasında ortaya çıkan aksaklıkları, zorlukları ortaya çıkarması ve giderilmesine dönük daha verimli çözümlerin üretilmesi yönünde etkili olacağı düşünülmüştür.

Kaynakça

- Akyürek, A., Begde , Z., Yavuz, N., & Özkan , İ. (2016). Uzaktan Eğitim Uygulamasının Öğrenci Bakış Açısına Göre Değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 592-605.
- Ayyıldız, S., Günlük, M., & Erbey, S. (2006). Muhasebe Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 1-14.
- Bircan, H., Eleroğlu, H., Arslan, R., & Ersoy, M. (2018). Cumhuriyet Üniversitesi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitimde Sunulan Derslere Yönelik Bakış Açısı. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5(12), 91-100.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye'de Uzaktan Eğitimin Dünü,Bugünü ve Yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Çiçekdağı, M., Tekin, E., & Tekin, M. (2013). Uzaktan Eğitim Algısı ve İmajı: Selçuk Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. *Ulusal Uzaktan Eğitim ve Teknolojileri Sempozyumu*, (s. 81-91). Konya.
- Demirel, M., & Coşkun, Y. (2010). A study on The Assesment Of Undergraduate Students Learning Preference. *Procedia Social and Behavioral Sciences*(24), 4429-4435.
- Dinç, E., & Atabay, E. (2014). Uzaktan Eğitim Modelinde Muhasebe Derslerinin Verimliliği. *XXXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*, (s. 94-122). Antalya .
- Düzakın, E., & Yalçınkaya , S. (2008). Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemi ve Çukurova Üniversitesi Öğretim Elemanlarının Yatkınlıkları. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(1), 225-244.
- Ekici, G. (2003). Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stillerinin Önemi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(24), 48-55.
- Eygü, H., & Karaman , S. (2013). Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Memnuniyet Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 36-59.
- Jeong. J. (2004). Analysis of The Factors And The Roles of Hrd in Organizational Learning Styles As Identified By Key Informants At Selected Corporations in The Republic of Korea (Yayımlanmış Doktora Tezi). *Amerika:Texas A&M University. Major Subject: Educational Human Resource Development*.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim Gereksinimi*. Ankara : Pegem Yayıncılık.
- Keser, H., & Karahoca, D. (2010). Designing A Project Management E-Course By Using Project Based Learning. *Procedia Social And Behavioral Sciences*(12), 5744-5754.
- Keskin, M., & Özer Kaya , D. (2020). COVID-19 Sürecinde Öğrencilerin Web Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmongsi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Kurnaz, E., & Serçemeli, M. (2020). Covid-19 Pandemi Döneminde Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 2(3), 262-288.
- Metin, A., Karaman, A., & Aksoy Şaştım, Y. (2017). Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sistemine Bakış Açısı veUzaktan Eğitim İngilizce Dersinin Verimliliğinin Değerlendirilmesi:Banaz Meslek Yüksekokulu. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 640-652.
- Nakip, M. (2006). *Pazarlama Araştırmaları, Teknikler ve (SPSS destekli) Uygulamalar*. Ankara : Seçkin Yayıncılık.
- Nunnally, N. (1967). *Psychometric Theory (1.Baskı)*. NewYork: McGraw-Hill, Inc.
- Rooyen, A. (2015). Distance Education Accounting Students' Perceptions of Social Media Integration. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*(176), 444-450.
- Serçemeli, M., & Kurnaz , E. (2020). Covid-19 Pandemi Döneminde Öğrencilerin Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma . *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi* ,4(1) 40-53.

- Tanrikulu, Z., Tuğcu, Z., & Yılmaz, S. (2010). E-University: Critical Success Factors. *Procedia Social and Behavioral Sciences*(2), 1253-1259.
- Tuncer, M., & Bahadır, F. (2017). Uzaktan Eğitim Programlarının Bu Programlarda Öğrenim Gören Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Journal of Educational Reflections*, 1(2), 29-38.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Uyar, S., Okutmuş, E., & Ergül, A. (2014). XXXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Eğitiminin Karşılaştırmalı Performans Ölçümü ve Bir Uygulama. *XXXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*, (s. 71-93). Antalya .
- Yamamoto, G. T., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve Çevrimiçi (Online) Eğitimin Önlenemeyen Yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Yamene, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. NewYork : Harper and Row.